

Spis treści

Wśród przyrody

8

PRZYRODA NIEOŻYWIONA

10

Skąd się bierze pogoda	12
Co to jest klimat	14
Chmury i zachmurzenie	16
Opady i osady	18
Burza z piorunami	20
Ciśnienie powietrza	22
Dlaczego wiatr wieje	24
Ciepło i zimno	26
Kolorowe niebo	28
Woda w przyrodzie	30
Ile mamy wody	32
W świecie skał i minerałów	34
Jak powstają skały	36

PRZYRODA OŻYWIONA

38

Królestwo grzybów

40

Grzyb to nie roślina	42
Życie grzybów	44
Grzybobranie	46
Grzyby mikroskopowe	48
Porosty – niezwykle organizmy	50

Królestwo roślin

52

Mszaki lubią wodę	54
Paprotniki – pierwsze rośliny na lądzie	56
Drzewa i krzewy, czyli rośliny drzewiaste	58
Drzewa iglaste	60
Drzewa liściaste	62
Krzewy i krzewinki	64
Kwiaty od wiosny do jesieni	66
Trawy	68

Królestwo zwierząt

70

Ślimak, wij, stonoga	72
Dżdżownice ziemne	74
Pająki i kosarze	76

Owady

78

Chrząszcze	80
Motyle	82
Niezwykłe przeobrażenie	84
Ćmy	86
Ważki	88
Muchy i komary	90
Pszczoły	92
Osy, szerszenie i trzmiele	94
Mrówki	96
Koniki polne, pasikoniki i świerszcze	98

Ryby

100

Mistrzynie pływania	102
Mieszkańcy głębin morskich, jezior i rzek	104

Płazy i gady

106

Płaz czy gad?	108
Cykl życia płazów	110
Żaby, traszki i inne	112
Zółw i węże	114
Jaszczurki	116

Ptaki

118

Świat ptaków	120
Bociany i czaple	122
Łabędzie, gęsi i kaczki	124
Bielik i inne szponiaste	126
Kuropatwa, bażant i cietrzew	128
Żuraw i chruściele	130
Rycyk, czajka i mowy	132
Sowy	134
Zimorodek i jego barwni krewni	136
Dzięcioły	138
Wróbel i spółka	140
Barwne tuszczaki	142
Gniazda i lęgi	144
Wędrowniki ptaków	146
Ślady ptasiej obecności	148

Ssaki

150

Jeż i ryjówka	152
Krecia robota	154
Nietoperze	156

Wiewiórka – rudy gryzoń	158
Bóbr budowniczy	160
Zające i króliki	162
Wilk i ryś	164
Rudy lis	166
Borsuk i niedźwiedź	168
Żubr i dzik	170
Jeleń i sarna	172
Łoś	174
Tropy i ślady	176

KRAINY POLSKI

Polskie krajobrazy	182
Pochyły pejzaż	184
Co rośnie na zboczach	186
Zwierzęta w górach	188
Bałtyk i wybrzeże	190
Morski świat	192
Na plaży	194

ŚRODOWISKA PRZYRODNICZE

Płynąca woda	198
Strumienie, potoki, rozlewiska	200
Nasze rzeki	202

Jeziora, jeziora...

Jeziora i stawy	206
Życie w stojącej wodzie	208

Lasy – zielone płuca Ziemi

Jak rośnie las	212
Życie drzewa	214
Ukryte tajemnice	216

Co się dzieje na łące

Żywy zielony dywan	220
Co w trawie pachnie i piszczy	222

Ochrona przyrody

Ochrona przyrody w Polsce	226
---------------------------	-----

Indeks	228
--------	-----

Tekst i wybór ilustracji: Joanna Liszewska, Marta Maruszczak, Grażyna Maternicka

Rysunki: Andżelika Bielańska, Adam Dmoch, Robert J. Dzwonkowski, Anna Lewandowska, Krzysztof Zięba

Zdjęcia na okładce: Fotolia.com: Dabjola, Sebastian Duda, Pontus Edenberg, Eric Isselée, Patrick J. Jeandiac, János Németh, Magiplus, MBCH, Marek Mierzejewski, Mirith Papirazzi, James Steidl

Zdjęcia: Robert Dejrowski, Paweł Fabjański, Grzegorz i Tomasz Kłosowscy, Renata i Marek Kosiński, Cezary Korkosz, Andrzej G. Kruszewicz,

Wiesław Lipiec, Artur Liszewski, Grażyna Maternicka, Grzegorz Okołów, Jerzy Romanowski, Włodzimierz Stachoń, Sławomir Wąsik, Fotolia, Wikimedia Commons (wykaz s. 231)

Redakcja: zespół MULTICO O.W.
Korekta: Piotr Łukasik, Iwona Sulima

Projekt graficzny: Monika Żyła-Kwiatkowska
Projekt okładki: Monika Żyła-Kwiatkowska

Skład i łamanie: Anna Mysłuk, Elżbieta Pich, Bartłomiej Szaciłło, Monika Żyła-Kwiatkowska
Obróbka kolorystyczna zdjęć: Art Graph, studio MULTICO O.W.

Produkcja: Olga Fornalczyk

ISBN 978-83-7763-124-9

© MULTICO Oficyna Wydawnicza
Warszawa 2017
Wszelkie prawa zastrzeżone

MULTICO Oficyna Wydawnicza sp. z o.o.
ul. Ciasna 6
00-232 Warszawa
tel.: 22 564 08 00
faks: 22 564 08 03
e-mail: biuro@multicobooks.pl